herpy

VARANER

Storr's Monitor

Varanus storri

En lille, hurtig og jordlevende dværgvaran fra Queensland i Australien, der bliver omkring 30 cm og lever af insekter. Den kræver et langt, varmt terrarie med dybt substrat at grave i, UVB og skjul under sten, og den er et dyr til observation, ikke til daglig håndtering. Dyrene kan blive mindst 12 år.

Familie: Varanidae Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**25-33 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**12 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Halvørken og savanne**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**80 × 50 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-30 °C**
Hotspot	**45 °C**
Temperatur, nat	**20-23 °C**
Luftfugtighed	**50-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**2-6 æg**
Inkubation	**100 dage** ved 28-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står som de fleste varaner på CITES liste II og i bilag B til EU's forordning om handel med vilde dyr (338/97). Den er ikke på forbudslisten i bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015 (komodovaran, båndvaran, papuavaran, nilvaran og centralafrikansk nilvaran), så den må holdes af private efter de almindelige regler. Bed sælgeren om dokumentation for dyrets lovlige oprindelse; ved indførsel fra lande uden for EU kræves CITES-papirer.

Om arten

Varanus storri er en lille, jordlevende varan i underslægten *Odatria*, de såkaldte dværgvaraner. Den blev beskrevet i 1966 af Robert Mertens og er opkaldt efter den australske herpetolog Glen M. Storr (1921-1990). Den har en forholdsvis kort hale med kraftige, tornede skæl på oversiden, og tegningen er jævn uden tydelige øjepletter. Arten regnes for nærmest beslægtet med *Varanus primordius* og *Varanus acanthurus*.

Voksne dyr bliver typisk omkring 30 cm inklusive hale, og den oprindelige beskrivelse angiver en samlet længde på højst 33 cm. En større form på omkring 40 cm er også omtalt, men det er uklart, om den hører til *V. storri* eller til *Varanus ocreatus*, der tidligere blev regnet for en underart (*V. s. ocreatus*) og i dag er en selvstændig art. Vægten er ikke dokumenteret. Ældre pasningsangivelser skelner ikke mellem de to arter, så kend dyrenes oprindelse, og bland ikke linjer.

Arten er hurtig, vagtsom og aktiv i dagtimerne. Den bruger tungen konstant til at undersøge omgivelserne og markerer sit territorium ved at gnide kloakken mod underlaget. En ny artsfælle i terrariet opdages med det samme. Den er dermed et dyr, der er spændende at se på, men som ikke egner sig til at blive taget op dagligt.

Forpligtelsen er lang: *V. storri* optager langt mindre plads end de store varaner, men kræver stadig et langt terrarie på mindst 80 cm, kraftig varme og UVB, ugentlig fodring med levende insekter og et dyr, der skal passes i mindst 12 år. Det er ikke et begynderdyr. Alle dyr i handlen stammer fra opdræt i fangenskab. Det er en fordel for sundheden.

Læs mere: Lys og UVB

Udbredelse og levested

Varanus storri findes kun i Australien, i det nordlige og centrale Queensland. Typelokaliteten er Charters Towers. Bestandene i Northern Territory og Western Australia, der tidligere blev regnet for underarten *V. s. ocreatus*, regnes nu for en selvstændig art, *Varanus ocreatus*.

Den indførte, giftige *Rhinella marina* menes at have ramt bestanden hårdt i dele af Queensland, men arten står som livskraftig (LC) på IUCN's rødliste.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Varanus storri lever på tørt land: i halvørken og åbne, tørre skove, ofte under sten og langs tørre vandløb. Den bruger sprækker, hulrum og huller i jorden som skjul og går under sten, når det bliver for varmt eller koldt.

Klimaet er varmt med en tydelig tørtid. Dyret er dagaktivt og skifter mellem solrige pletter og skygge for at holde kropstemperaturen. Det er den adfærd, man skal give mulighed for i terrariet: et varmt sted i fuldt lys, et køligt sted og et fugtigt skjul, hvor jorden ikke er helt tør. Luftfugtigheden i naturen er ikke dokumenteret i detaljer.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 80 × 50 × 60 cm (længde × bredde × højde), og et større er bedre. Arten lever på jorden, så gulvarealet tæller mere end højden. Som tommelfingerregel for jordlevende varaner bør terrariet være mindst fem gange så langt og to gange så bredt og højt som dyrets snude-kloak-længde, og det mål overgås klart af de 80 cm. Voksne dyr holdes enkeltvis eller som et fast par (se Adfærd). Unger bider hinanden og kan slå hinanden ihjel, så de skal opdrættes hver for sig, og en ny artsfælle, der sættes ind, bliver straks opdaget og forfulgt.

Som bund fungerer en sand-lermiks, som er dyb nok til, at dyret kan grave. Vælg støvfrit sand, som ikke behøver at steriliseres. Byg en bagvæg af flamingo og epoxy drysset med sand, eller af kork, som dyret kan klatre op ad, og læg flade sten og korkrør ud som skjul i flere højder. Et af skjulene skal være fugtigt, fx en lille kasse med let fugtigt sand eller sphagnum, så der er et sted med højere fugtighed. Levende planter overlever sjældent, fordi dyret graver dem op, og kunstige planter må ikke kunne sluges.

Varmekilder skal være afskærmede, så dyret ikke kan røre pærer og brænde sig. Varmen skal kun dække den ene halvdel af terrariet, så den anden halvdel forbliver kølig. Låget skal være tæt, for arten er hurtig og slipper let ud. Under en kølig periode kan et mindre terrarie bruges, og ungdyr kan i starten holdes i et mindre, så de nemt finder foderet og vandet.

TEMPERATUR

Der skal være en stor temperaturgradient, så dyret selv kan vælge. Angivelserne for gradienten går fra omkring 24 °C i den kølige ende til omkring 45 °C på solpladsen. Det er overfladetemperatur på solpladsen, målt med et IR-termometer, ikke lufttemperatur. Tallet for baggrunden om dagen, 24-30 °C, er en tilnærmelse: den øvre del er lånt fra en anden dværgvaran. Nattemperaturen er 20-23 °C.

Giv en kølig periode på omkring to måneder med kortere belysning og mindre brug af solpladsen. Det synkroniserer kønscyklussen og hører med til avl. En egentlig vinterhvile uden lys og varme anbefales ikke for varaner. Mål temperaturen på flere steder med et digitalt termometer. Søger dyret skjul hele dagen eller holder op med at æde, så tjek gradienten.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden i terrariet er moderat, omkring 50-60 %. Selve terrariet skal være forholdsvis tørt, men dyret skal have mindst ét sted med fugtigt substrat, som det kan søge ind i, fx under en sten eller i en kasse med let fugtigt sand. Spray ikke hele terrariet.

En vandskål med frisk vand skal altid stå fremme og skiftes ofte, også under en kølig periode.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og afhængig af stærkt lys og UVB. Brug dagslysrør eller LED-lys, kombineret med en kraftig lyskilde med UVB, fx en kviksølvdamplampe eller en metalhalogenlampe, som giver både varme og UV. UV-lyset skal have direkte adgang til dyret, uden glas imellem, fordi glas stopper UV. Svagt lys og almindelige lysstofrør er ikke nok og giver hurtigt helbredsproblemer.

UVB-anbefalingen er Ferguson-zone 3, som er den sædvanlige for dagaktive, solelskende arter. Zonen er ikke angivet for netop denne art. Hav lyset tændt 10-12 timer om dagen og kortere i den kølige periode, gerne styret af et tænd-sluk-ur.

FODER

V. storri lever mest af insekter og andre hvirvelløse dyr. Giv fårekyllinger, græshopper, kakerlakker og larver af kæmpemelorm, i den størrelse dyret let kan fange. Nyfødte mus kan gives en gang imellem som afveksling, men arten har ikke brug for gnavere, og for meget fedt gør den overvægtig. Fedme er et kendt problem hos dværgvaraner, så voksne dyr må ikke overfodres.

Pudr foderet med et mineral- og vitamintilskud med kalk og D3, fordi fangenskabskost mangler den balance, dyret får i naturen. Giv ikke mere, end dyret æder op, for fårekyllinger og kakerlakker gemmer sig i indretningen og kan genere dyret, når det sover. Præcise mængder og hyppighed er ikke dokumenteret for arten; et rimeligt udgangspunkt er små insekter næsten dagligt til unger og et par fodringer om ugen til voksne.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

V. storri er hurtig og vagtsom. Den er lille, og bid fra et dyr på 30 cm er ikke alvorlige som fra de store varaner, men de skarpe kløer og de spidse tænder kan give sår, som skal renses grundigt. Alvorlige skader er ikke dokumenteret for arten, og halesmæld er ikke beskrevet.

Dyret vænnes til dig ved, at hånden altid kommer roligt ind fra siden og aldrig griber oppefra, og ved at lade det vende sig til dig over lang tid. Det er dog en art til observation og ikke til daglig håndtering. Hold håndteringen kort. Krybdyr bærer ofte salmonella: vask hænder efter hvert besøg i terrariet og efter foderet, og lad ikke dyret gå frit på køkkenborde.

Angivelserne svinger om sammenhold: arten er blevet anbefalet holdt enkeltvis og kun sat sammen i parringstiden, fordi dyrene let slås, men der er også gode erfaringer med faste par og små grupper, hvor der ikke kommer nye dyr til. Kampe opstår især, når et nyt dyr sættes ind i en etableret gruppe. Det sikre valg er ét dyr pr. terrarie eller et fast par i et rummeligt terrarie, der holdes under opsyn.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnet er næsten umuligt at se udenpå hos varaner. Hunnen har en hemiclitoris, som ligner hannens hemipenispose, så sondering virker ikke. Sikker kønsbestemmelse kræver endoskopi hos en dyrlæge med erfaring i krybdyr. Alder og vægt for avl er ikke dokumenteret, men dyrene bør være voksne og i god huld, før de sættes sammen.

PARRING

Sæt parret sammen efter en kølig periode på omkring to måneder med kortere belysning og mindre varme, og hæv så temperaturen og lyset gradvist. Hold øje med dyrene, for arten bider, og fjern hannen, hvis hunnen er hårdt presset. Hanner skal ikke sættes sammen. Perioder med adskillelse på fire uger til tre måneder kan gentages flere gange om året og kan synkronisere dyrene.

Tiden fra sidste parring til æglægning er hos de fleste varaner fire til otte uger. Efter parringen bør hannen tages ud.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen kan lægge flere kuld i løbet af et år, hver gang 2-6 æg. Antallet af kuld pr. år er ikke dokumenteret. Giv hende en æglæggekasse med let fugtigt sand-jordblanding, der er lystæt og kan nås fra oven. Hun graver ofte prøvehuller i dagene før og æder ikke, lige før hun lægger. Giv hende føde og vand lige efter lægningen, for hun er udmattet.

Varer lægningen unormalt længe, eller graver hun i lang tid og stopper så helt, skal en dyrlæge kontaktes. Det kan være tegn på æggebinding. Hannen skal ikke gå sammen med hunnen, når hun er tæt på at lægge, for han kan spise æggene.

INKUBATION

Tag æggene ud straks efter lægningen, for varaner æder gerne æg. Marker oversiden med blyant og vend dem ikke. Læg dem i en boks med perlite eller vermiculite eller helt uden substrat. Arten bør ikke inkuberes for fugtigt.

Temperaturen er 28-29 °C, og æggene klækker efter omkring 100 dage. Substratet skal være så fugtigt, at æggene ikke tørrer ud, men undgå vand på selve ægget. Sveder et æg, så der siver vand ud af det, kan et lille snit i oversiden lette trykket på fostret. Æg, der er forsinkede, men stadig ser sunde ud, skal ikke åbnes, for ungen er ofte ikke færdigudviklet og overlever sjældent.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er hurtige og aktive fra de første timer. Sæt hver unge i sit eget lille terrarie, for de bider hinanden og kan slå hinanden ihjel. Indretningen svarer til de voksnes, bare mindre, med en lille vandskål og skjul under sten. Sørg for, at skjulene er sikrede, så sten ikke kan vælte ned over dyret.

Giv små insekter, fx små fårekyllinger, pudret med kalk og D3. Overskydende insekter skal fjernes, fordi de kan skade en sovende unge. Mål og vej ungerne ved klækning og siden jævnligt.

Sundhed og typiske fejl

Dyrene i handlen er normalt opdrættede, hvilket giver færre parasitter og mindre stress end vildfangne dyr. Sæt alligevel et nyt dyr i karantæne i mindst seks uger, og lad en dyrlæge med erfaring i krybdyr undersøge afføringen for parasitter. Giv aldrig medicin uden en dyrlæges anvisning.

Typiske fejl i pasningen:

- Fedme ved overfodring, især hvis der gives mus.
- Mangel på UVB og kalk, som giver bløde knogler og rystelser. Direkte UV uden glas og kalk med D3 på foderet forebygger det.
- Forbrændinger fra uafskærmede lamper.
- Stress og bidskader, når dyr holdes sammen eller får en ny artsfælle.
- Æggebinding hos hunner, der ikke har en passende æglæggekasse.

Søg dyrlæge, hvis dyret ikke vil æde eller taber sig, hvis en hun går længe med æg uden at lægge dem, eller hvis dyret har bidskader.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.